

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 órára 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 órára 1 frt 20 kr.

HIRDETESEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A középpárt.

Arad, augusztus 1.

Ilyen pártot alakított egy olasz származású katolikus főúr, névleg *Odescalchi László* herceg, kinek ősrégi családjában pápák is szerepeltek. A *nyitra-ujtakai* esperes kerület papságához intézett levelében jelenti ki ezen roppant horderejű elhatározását, melyet aztán a *Nyitra-ujtakai Szemle* ad tudtul a bámuló világnak.

Elhatározását a derék főúr azzal indokolja, hogy *modern fegyverekkel kell harcolni modern fegyverek ellen*. Hát ez a dagályos jelszó maga nem egyéb, mint *modern frázis*, amelynek színtelenségét azonban kissé enyhíti az a komikus fogalomzavar, hogy a sikra szállott keresztves vitéz a felekezeti izgatást és a népnek a papság által való politikai megoktatását és pártcsoportosítását *modern fegyvernek* tartja.

Mert hát mi egyéb, mint a legdurvább felekezeti izgatás a népnek illetően aposztrofálása: *„Szálljunk magunkba, és a kik még Istent ismernek és imádnak, tartásának össze minden utógondolat nélkül.”* Tudni kell ugyanis, hogy e riadó nem az anarchisták, vagy szocialisták ellen van intézve, hanem az egyházpolitikai javaslatok ellen, melyek sok mindent tartalmaznak, de az isten és annak imádása ellen semmiféle határozat nem foglaltatik bennök, ellenkezőleg annak a lehetősége van általuk statuálva, hogy ezután minden magyar polgár a saját módja szerint imádhassa az istenét.

Az új pártnak ilyen módon adott lé-

nyege mellett a nyitra-ujtakai esperességhez intézett episztola megadja a végén annak a célját is, midőn ezzel a nagyon is igaz de épen nem új állítással végződik: *„Az összes alkotmányos faktorok közreműködése által létrehozott törvény megváltozott körülmények között ugyanazon törvényhozási faktorok által el is töröltetett.”*

Igy hát tisztában lehetünk az *Odescalchi-féle középpárt* lényege és célja felől. A kezdete ugyan nem széleskörű, mert a *„jövendő középpárt”* azon állandó végrehajtó bizottsága, mely a herceg elnöke alatt megalakult, a *nagytapolcsányi* és a *zsámbokrétai* kerületekre fog szorítkozni *ténykedésével*; ámde ez csak egyelőre lesz így. Az életrevaló vállalkozás, miként a bibliai mustármag, nagy fává van hivatva fejlődni, mely a vallásukban háborított magyar állampolgárokat fogja védő lombjaival fedezni.

Ennek a hitének az új pártvezér következő látnoki szavakban ad kifejezést:

„Reméljük, hogy félretéve minden partikularisztikus féltékenykedést, a megye s talán az ország egyéb kerületeiben is fognak ehhez hasonló végrehajtó bizottságokat szervezni elvtársaink, mert a küzdelemnek nincs vége, mert az igazság örökkévaló és megmásíthatatlan és egy.”

Itt megint megengedhetjük, hogy az igazság örökkévaló és egy, csak azt nem értjük, hogy miért hangsúlyozzák ezt épen a *„középpárt”* megalakításánál, melynek, miként láttuk, alapja épen a *„hazugság”* és eszköze a *„népámitás”*. Mert tudnunk kell, hogy a hercegi pártvezér úgy jutott a nyitra-ujtakai esperesség bizalmához,

hogy a nagytapolcsányi katolikus nagygyűlés megtartása körül nagy tevékenységet fejtett ki, melyért az esperesi kerület papsága dicsérő átirattal is tüntette őt ki. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy ama katolikus nagygyűléseknek, melyektől a nagytapolcsányi semmiben sem különbözött, állandó program-pontjai voltak. A római pápa iránti feltétlen hódolat és engedelmség kifejezése, mely a haza iránti viselkedésben egyedül irányadó (a római cément); azon határozat, hogy ezután köztisztviselőkké és képviselőkké csupán római katolikus vallású férfiakat szabad választani; hogy mindenütt katolikus köröket kell szervezni; végül, hogy minden olyan törvény ellen harcolni kell, mely dogmákba ütközik. Ha ilyen irányú gyűlés fötényezője most az ő katolikus papságával pártot alakítván, arra a többi felekezetbelieket is belépésre invitálja, lehet-e egyebet róla mondani, mint hogy az egy és örökkévaló igazság egyidejű hangoztatása valószínűsíti és merénylet ezen eszmény ellen?

Pedig ugyancsak hivatgatja a más hiten levőket is: *„Szeressük azokat is, a kik nem úgy imádják Istent, mint mi, de készek velünk karöltve küzdeni a halhatatlan lélek jogaiért, a nihil ellen...”*

„A mi politikánk kell, hogy a keresztényi szereteten alapuljon s ezért semmit sem kázhoztatok jobban, mint azt a rideg egoista felfogást, mely egyházi szempontból gyűlöl minden más felekezetet és nemzeti szempontból gyűlöl mindenkit, a kinek anyanyelve nem magyar...”

E vakmerő arculcsapása az egy és

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Vittük a koszorút.

— Irta: Bede Jób. —

I.

Egyszer csak felkelt az ágyról Kiselek Péter, ki a kollégiumban a középső soron a 14-ben lakott. Félkelt és kimenven a cipő-ostás helyéhez, a vasrácsu erkélyre, rázendítette a temetési éneket:

Miért ömlesztik a bú könnyeit?
Kiért öltének gyász ruháasatot?

Kedves halott, Isten veled!
Legyen esendes nyugvó helyed!

Már ősz idő volt. A belső kuria sárga falai fölött az auditorium ereszen még moha is pusztult. Fél vakáció lévén, csak a szegényebb bennlakók maradtak a kollégiumban, minden harmadik szobában alig lakott egyegy. Visszhangot vertek lépéseink, míg a külső udvaron a gesztenyefák érett gyümölcsei a Geréb tanár úr barackfáinak sárga leveleivel együtt hullottak, zörögtek... Am az őszi rózsák és georginák nyillottak még.

Kiselek Péter kántust csinál! Hallottuk mindnyájan az éneket és előjöttünk regényeink mellől, ábrándjaink közül, kigyűlvén a középső sori folyosóra, némán s hallgatag.

S visszhangozták a sárga falak a gyülekező diákok lépteinek gyöngye neszével együtt a Kiselek Péter énekét:

... Kedves halott! Isten veled!
Legyen esendes nyugvó helyed!

Ő a szivéből énekelt, vékony arca kipirult, mint a láng és nagy fekete szemei fénylettek.

Olyan m'la és bánatos volt mindez; az ősz lehellete, a kollégium osöndje, a temetési nóta, hogy mi már a rögök tompa hullását is hallottuk.

Kiselek Péternek az arca megtelt könnyel.

— Sírsz? — kérdeztük. — Miért?
— Nem, én nem sírok csakugyan.

Nevetett aztán, míg könnyei áztatták az arcát.

Hallgattunk. A vézna Kiselek Péter öszszegomóolta a kabátját és reszketett egy kicsit...

— Holnap kántus lesz, — mondta.

Mi nem hallottuk, hogy meghalt volna a kollégium valamelyik patrónusa, a kiért a temetési kántusnak ki kellene mennie, de megnyugodtunk a Kiselek Péter szavában. Ő csodálatosan megérezte, ha valaki meghalt.

Bocsássák meg a mi könnyelmű gyermeki szivünket. Oszintén sirtunk mi minden temetésen és leghivebb érzésekkel énekeltük a temetési nótaikat és valóban gyászoltunk, de teljesen nem értettük meg Kiselek Pétert, hogy már most oly nagyon sír.

Még délután megjelent a kollégium homlokán a gyászlobogó s másnap a kántus kivonult.

II.

A temetés után Kiselek Péter beállított hozzám.

Igen halkán beszélt, ugyszólván folytonos sóhajtaból állt a beszéde.

— Azt akarom mondani — szólt — azt akarom mondani... Hisz ti olyan jó fiúk vagytok, olyan jó barátaim. Nincs testvérem, de nem szeretném őt jobban, mint titeket...

A nyitott ablakon át a szemben lakó tanárok házaiból zongoraszó hallatszott s a szél valahonnan gyöngye, lányos énekhangot vegyített a zongoraszó közé.

Kiselek Péter végig törölte verejtékes homlokát és köhögött, szakasztott úgy mint egy koldus.

— Bajod van Péter?

— Nem, semmiség...

Ennyit szólt; aztán ismét elhallgatott. Lefeküdt az ágyra, szemben az ablakkal. Az ég látszott innen busongó szürkés felhőivel, melyek vándorutra keltek és látszottak az utcái fák poros, kopaszodó, öreg koronáikkal és mellettük a régi templom, melyben annyi esküvőt tartanak s a hova felsőbb iskolás lányok konfirmációra járnak nevetgélve.

Alkonyat is lett és este is lett. A folyosóra elhelyezkedtek a vigilek és a kontra szobája előtt kapuzárásra csengettek, hosszasan, élesen.

Kiselek Péter még küzködött egy kissé aztán szólt:

— Tudod, nekünk az a pénz ugy se kel

örökkévaló igazságnak oly eredeti és oly jellemző, hogy épen ez volt az oka, a miért az Udascalchi-féle középpártot e helyen méltatjuk.

Miért nevezi magát e párt középpártnak? Mik és kik között fog ez középpárt állani? Miért nem nevezi magát ultramontán, vagy katolikus pártnak? miért nem pápai vagy klerikális pártnak? Hiszen maga a neve már hazugság, mely arra van hivatva, hogy megtéveszse a más felekezeti híveket s a római ultramontánok táborába édesgesse.

Bizony nem más párt ez, mint ugyanaz a feudál-kerikális párt, melynek élén Zichy Nándor gróf áll, ugyanaz a felekezeti gyűlölködésben dolgozó türelmetlen papi párt, melynek a „Magyar Allam” a szócsove; ugyan az a párt ez, melynek egyik szárnyát Apponyi Albert gróf „nemzeti párt” címen vezérli, s melynek egy másik töredéke Szapáry Gyula gróf vezetése alatt vált ki a szabadelvű kormány-pártból, bizony semmiben sem különbözik ez az Ugron-Bartha-féle Kossuthista jesusitáktól és egysorban harcol immár a Zichy Nándor gróf által szövetségesekül proklamált nemzetiségekkel, a kiket az új pártvezér félre nem érthető módon szintén aposztrofál.

A középpárt tehát nem új párt, hanem a római ultramontanizmus és klerikalizmus zászlaja alá csoportosult rendbontó és hazafiatlan politikát űző párt-egyesület akciójának megnyilatkozása. Mert hát az „egy és örök igazság” ellen küzdő hazugságnak épen az az ismertető jele, hogy mindenütt mindig bujkál, s ezerféle színben és alakban tűnik föl a szerint a mint a jóhiszemű lelkek megtévesztésére épen szükséges.

Konstatáljuk, hogy a Róma zsoldjában álló és a magyarelles nemzeti-gekkkel szövetkező országos és soknevű feudál-kerikális-ultramontán-nemzeti-jesuita párt népámitó járványa Nyitramegye választó kerületeiben „Középpárt” címen látta czélszerűnek kitörnie.

BELFÖLD.

A román kérdés a delegációban.

A delegációk idej ülésszakának egyik kiválóan érdekes mozzanatát fogja képezni a

román kérdés fölvetése a magyar delegáció külügyi albizottságában. Ugy kormányparti, mint ellenzéki részről föl fogják az albizottságban hívni a külügyminiszter figyelmét arra a körülményre, hogy a román agitáció az erdélyi részeken alig palástolt támogatásával találkozik a bukaresti hivatalos tényezőknek s különösen azokkal benső összeköttetésben álló némely köröknek. A külügyminiszter ez alkalommal fölvilágosítást fog nyújtani az albizottságnak ama lépésekről, melyeket ebben az ügyben a román kormánynál tett.

A felső eöri választás.

A felső-eöri választókerületben a választást augusztus 14-ikére tűzték ki. F e s t e t i s gróf földmivelési miniszter augusztus hó 9-én érkezik Felső-Eörrre, hogy ott választói körben a politikai helyzetről nyilatkozzék. A miniszter ez alkalommal választó-kerületének több községét meg fogja látogatni. Ama különböző híreket, melyek egy ellenzéki jelöltnek felléptetéséről szólnak, a kerületben derültség-gel fogadják. Az ellenzék legkevésbé sem gondol arra, hogy olyan jelöltet támogasson, a ki ultramontán, vagy esetleg az ultramontánokkal rokonszenvező program alapján lépne fel. Z a y Miklós gróf a katolikus lelkesek legnagyobb agitációja dacára 200 szavazatot sem hozna össze.

A horvát ellenzék.

A horvát és szlapon viszonyok felől rendszeren igen jól értesült bécsi „Presse” tegnapi számában zágrábi tudósítójának egy levelét közli a horvát tartománygyűlés legutóbbi ülészakának berekesztése alkalmából. Ez a tudósítás oly hiven jellemzi az alig egy tuczatra leolvadt S t a r c e v i c s-pártnak politikai elzúllását, hogy érdemesnek tartjuk a zágrábi levél lényegét az alábbiakban ismertetni.

A „Presse” tudósítója előrebecsátja, hogy a most berekesztett ülészakának semmi különösen figyelemreméltó momentuma nem volt. Kizárólag gyakorlati természetű törvényjavaslatok voltak szönyegen, melyeket minden más ország ellenzéke szó nélkül megszavazott volna. A horvát ellenzék azonban teljesen a a malom alatti politika sablonjára dolgozik: még akkor is előhozakodnak az ő közjogi teoriáival s még akkor is förmedvényeket eresztene neki az uniónak, hogyha valamely előtött terület lecsapolásáról volna szó. Nagyon csalódnék azonban, a ki azt hinné, hogy a lakosság tekintélyes része épp oly ellenséges hangulatú „a Dráván tül testvérek” iránt. Az

ellenzéki deklamációk csakis a frázisgyártóktól és spekulánsoktól származnak, a kik a zágrábi diákokkal s az ország némely békétlen elemeivel el akarnák hitetni, hogy mily hazafias érzelmű a tíz főnyi tartománygyűlési ellenzék s hogy Európában addig nem lesz nyugalom, nem lesz haladás, míg létre nem jön az ismeretes Nagyhorvátország Brucktól egész Konstantinápolyig . . .

A legmulatságosabb a dologban az a körülmény, hogy a Starcevic-s-párt Horvátország közvetlen szomszédjainak valamennyivel hadilábon áll — már t. akademiace. Ezeknek a nagy horvát ábrándozóknak s ábrándos hódítóknak Oroszország nem eléggé liberális. Törökországot csak egy megtört roncsnak tekintik, Szerbiát a politikai haldoklás stádiumában hiszik, Ausztriának és Magyarországnak el kell pusztulniok, mivel a szlavokat üldözik, az elvakult Olaszország pedig a hármasszövetség rabigájában nyög, — egy szóval Starcevicsek valamennyi európai kabinettel megszakították a diplomáciai összeköttetést. De még Horvát- és Szlavonországban, Dalmáciában és Boszniában is állandó viszályban élnek a nem horvát nemzetiségekkel. Megvetik a magyarokat és gyűlölik a németeket és olaszokat, a szerbeket egy pohár szilvóriumban szeretnék megfullasztani; s csakis a szlovéneket és a legradikálisabb árnyalatu ifju cseheket méltatják barátságukra és szövetségükre. Hogy ilyen állambölceség mellett miként létesüljön Nagy-Horvátország, azt Starcevicsek épp oly kevéssé tudják, mint bárki más.

Természetesen a logikus következtetéssel is hadilábon állnak ezek az urak. Mikor azt akarják bebizonyítani, hogy a K h u e n-H é d e r v á r y aera szerencsétlenség Horvátországra nézve, akkor sópáukodnak és jajgatnak a szegény, kiszípolozott haza fölött, a melynek rosszabb dolga van még Boszniánál is. De mikor azt akarják viszont bizonyítani, hogy a Horvát-Szlavon királyság megérdemelné, hogy egy nagy és szabad állam legyen, akkor az ország bevételeit 30 millióra becsülik, amely összegnek két harmadrészt a magyarok saját céljaikra fordítják. Hogy egy szegény kiszípolozott ország két millió einyomott lakossal, miként mutathat föl 30 millió államköltségvetést, — ez az ellenmondás persze egészen mellékes nekik . . .

Azt mondják, hogy a horvát ellenzék ezuttal azért lármázott oly hangosan, mivel azt remélte, hogy Khuen-Héderváry báró legközelebb lemond. Az őszinte és becsületes horvát hazafiak ezt az eshetőséget Horvátország és a monarchia érdekében mélyen sajnálták volna. Mert bármily nagy eredményeket ért is el Khuen-Héderváry gróf tíz éves kormánya alatt, az állandó konszolidáció minden igaz hívének óhajtanai kell, hogy Khuen-Héderváry gróf még soká maradjon meg állásában. Számos intézményt kell még létesíteni, sok intéz-

a mit a kántusból kapunk. Tekintsük ugy, mintha nem halna meg sehol senki. Azokat a forintokat, a miket így temetéskor kapunk, ne költjük el, tegyük félre. Tedd, add ide nekem a forintodat. Nekem kell az, nagyon kell . . . Mert rég gyűjtöm s a magamé mégse elég, te add ide a tiedet . . .

Már felugrott az ágyról, mellettem volt. Olyan volt ő szegény most, mint egy megbabonázott ember, a kin erőt vesz a gonoszság kísértete. Véres volt a szeme és az ajaka reszketett.

Csöndesítettem és aztán odaadtam szó nélkül a pénzt.

Sirva fakadt.

— Tudod — mondta — egy szép koszorut kell venni neki. Nem ér semmit másképpen. Venni kell egy koszorut, bármi történjék. Te segíteni fogsz.

Gyermekszive most megnyillott. Dór Emilia volt az a fényes kép, a kit álmaiban látott, Emilia, a primadonna. Az ő csodálatos hangja ide hallatszott néha a színházból, ha nyitva voltak az ablakok. Csaknem szomszédban volt a színház és Dór Emiliát látni lehetett a kollégium ablakából, ha a próbára vagy haza ment. Ugy lehetett látni, mint egy tünényt . . . Kiselek Péter gyakran kiszökött az óráról s rohant föl az ablakhoz, hogy lássa . . . Aztán lement az utcára és százszor egy nap alatt elhaladt a színház előtt. Dór Emilia észrevette mindenképpen s tényleg meg-

történt, hogy leejtett egy szál virágot, egy édes, fehér tuba rózsát.

Igen ez egy gyönyörű regény lesz, — így álmodta Kiselek Péter — azonban egy koszorú kell hozzá mindenáron.

. . . Gyűjtöttük azóta kis pénzeinket a koszorura, krajczárokat, tizkrajczárokat, forintokat, de nehezen ment, nagyon sok kellett. Eladtuk a hazulról kapott sonkát is és zsaroltunk is, a hol lehetett, kölesönöket kértünk különböző ürügyek alatt, vigláltunk más helyett néhány krajczárért, azonban a babérkoszorúért nagyon sokat kértek.

Bizony-bizony rosszlelkűek voltunk, rémitően bosszankodtunk, hogy olyan ritkán van szükség a temetési kántusra, mert mégis ez gyarapította volna leginkább a vagyont.

Kiselek Péter pedig egyre sorvadott, fogyott és semmi öröme se volt más, csak a koszorura való pénzzámogatás.

III.

Végre csak két forint hiányzott, de már erre az időre tavaszra fordult az év és Kiselek Péter nagyon beteg lett.

Feküdt a kollégium kórházában az ágyban, fehér volt, mint egy pehely, azt mondta, hogy nem érez semmi fájdalmat. Nagy doktor bejött hozzá mindennap kétszer, ő se szóllott semmit. Mi körülültük az ágyát: neki nem volt szabad beszélni.

A Geréb tanár urék kertjére nyillott a kollégium kórházának az ablaka, hát beözön-

lott a rügyes fák illata s beszállott egy-egy levele a borostyán-virágnak.

— Ah! — riadt fel Kiselek Péter — mi történik a koszorúval? — Még nem futja a pénz?

— De igen — feleltük — már összegyűlt az egész.

Osszegyűlt az egész pénz a koszorura, a szép nagy babérlevelű koszorura.

Es vittük a koszorut szegény Kiselek Péter koporsója után a temetési kántus élén a virágos tavaszi utcán,

Elhaladtunk a színház előtt is és éppan abban a pillanatban térdelt a főpróbán a korus előtt Dór Emilia, a k. Santuzza volt és énekelte:

„Zengjünk himnuszt
Az Isten szent fiának . . .”

Es mi hangosan zokogni kezdtünk.

Bokrétatáncz.

— Hirschfeld novellája. —

Az „Aradi Közlöny” számára fordította:

Urszies Darinka.

(Folytatás.)

De mégis: Én megmondtam már neki is. En becsülöm őt, nem tagadom, sokkal jobban szeretem, semhogy jövőjének megrontója lenni akarnék. Az ő tehetségei fényes jövőt biztosítanak neki, én nem emelkedhetném fel

kedést kell még tenni, hogy a mit eddig sikerült nagy fáradsággal megteremteni, az egy kevésbé körültekintő s kevésbé erélyes bán alatt veszélyeztetve ne legyen. Nevezetesen át kell, hogy hassa a most serdülő ifjabb nemzedéket az a meggyőződés, hogy Horvátország jövője és boldogulása csakis a Magyarországgal való változatlan unióban található . . .

Szerencsére Khuen-Héderváry gr. megmarad báni állásában s az ellenzéknek nem marad más hátra, mint tovább elviselni sorsát és sopánkodni a fölött, hogy mily nehéz megszabadulnia a magyaroktól és németektől s megalapítani Nagyhorvátországot Brucktól egész Konstantinápolyig.

KÜLFÖLD.

A Japán-chinai háború.

Mint a „Kölnische Zeitung“-nak Londonból jelentik, Anglián a k már most határozott joga van ahhoz, hogy a japán-chinai viszályba elegyedjék, mivel hogy a japánok által elsüllyesztett szállítóhajó angol eredetű volt és angol lobogó alatt vitorlázott és a kínaiak által csupán ki volt bérelve. Mivel a háború nem volt megizenne, az angol lobogó megsértése forog fenn, miért is Anglia befolyását a béke érdekében fogja fölhasználni.

A „Kowshing“ szállító gőzösön megölt európaiak közt Ha necker kapitány hajdani német tiszt is volt, ki 25 év óta fontos állást foglalt chinai szolgálatában.

Bolgár politika.

A „Svobodno Slovo“ című kormányparti lap kategorikus nyilatkozatot intézett a tulbuzgó Zankovistákhoz. Ennek egy látszik az a feladata, hogy eloszlassa azt az aggodalmat, mintha a kormány azonosítaná magát azokkal az orosz barátokkal, akik bulgáriára nézve elfogadhatlan föltételeket szabnak. Kijelenti a lap, hogy az a bizonyos oroszbarát-párti miniszterjelölt, aki egy pétervári lapban kifejtette programját, a kormány előtt teljesen ismeretlen és nem kapott semmiféle megbízást. Továbbá közlése az a nevezett lap egy levelet, melyet Stantsev Péter, az emigrált Zankov-pártnak egyik vezére Oroszországban élő pártfelekekhez intézett és a melyben kijelenti, hogy Stambulov eltávolításával a bolgár kérdés még nincs megoldva, mert Oroszország és barátai a „kóburgi“ eltávolítását is követelik. Az egészen közönyös rájuk nézve, hogy Stambulov van-e kormányon, vagy pedig más. A fejedelem ép úgy, mint annak idején Battenberg Sándor, kénytelen lesz belátni, hogy Oroszország nélkül Bulgária nem létezhetik és hogy kizárólag Oroszország dönt-

heti el, ki legyen Bulgária fejedelme. Ez az ő változhatlan programja. A „Svobodno Slovo“ méltatlankodásának ad kifejezést ezen kijelentés miatt és azt mondja, hogy az abban foglalt program Bulgáriát polgári háborúba fogja dönteni.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órákor 758,0 milliméter, délután 2 órákor 757,4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 19,6, délután 2 órákor C° + 20,5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DN. 1. délután 2 órákor EN. 3. Felhőzet: reggel borult, délután borult, esik. Csapadék az utóbbi 24 órában: 15 milliméter zivattal.

Metianu és a Tribuna

— Egy képviselő levele. —

Közelebről megemlékeztünk arról a támadásról, melyben oláh tuzlók Metianu János aradi püspököt Csarnóházán folytatott beszélgetéséért részesítették. Egyben konstatáltuk azt is, hogy a „Gazetta“ és a „Tribuna“ levelezői megozafolják a Metianu szájába adott hazafias nyilatkozatokat. Erre vonatkozólag Telegdi József orsz. képviselő az alábbi levelet intézte Gajári Ödönhöz, a „Nemzet“ szerkesztőjéhez.

Kedves barátom!

A lapok több ízben foglalkoztak a f. hó 15-én lefolyt csarnóházi templomszenteléssel s Metianu aradi g. kel. püspök ott tett nyilatkozataival. Mintán az ünnepeken én is részt vettem s e közleményekben rólam is tétetik említés, ezért szükségesnek tartom az ott lefolyt eseményeket a valóságnak megfelelően közölni, annál is inkább, mert a „Nemzet“ egyik közelebbi esti lapjából látom, hogy egy csarnóházi levelező a román lapokban mentegetni akarván a püspököt, olyanformán irt, — a közleményt magát nem olvastam, — hogy a püspök ur nem szolgált reá a tuzlók támadásaira, mert a lapokban közölt nyilatkozatokat nem tette.

En olyan nagy tisztelettel viseltetem a püspök ur személye iránt, kit husz év óta van szerencsém ismerni és becsülni, hogy én ezt rajta száradni nem hagyom. O igen is tette ezeket a hazafias és bölcs mérsékletre valló nyilatkozat és ha ezekért támadják a tuzlók, ne mentesse őt senki, mert ő erre teljes mérvben reá szolgált.

A csarnóházi nyilatkozó urnak legfeljebb csak a formában van, a lényegben nincs igaza. A püspök ur nem beszéd, vagy felköszöntőre intézett válaszában nyilvánította nézeteit, de társalgás közben, melyet velem és másokkal folytatt, s a melynek fültanuja volt az ott lévő közönség egy jelentékeny része s így kerülhetett tollhegyre is, zsurnaliszta mindenütt lévén jelen.

Az egyház felszentelése alkalmával mondott gyönyörű beszédében a püspök ur persze politi-

kával nem foglalkozott, de annak szelleme bizony nem való volt a „Tribuná“-ba vezércikknek, mert annak végesete hazafias szellemben volt tartva és nem a császárt, de a magyar királyt éltette. A banketten persze, hogy résztvett a püspök ur, hisz az ő tiszteletére volt rendezve. Ez alkalommal én köszöntöttem fel őt először. Ezen felköszöntőre a püspök ur csakugyan nem válaszolt, de ismétlem, a délutáni társalgás folyamán mind azokat, miket lapjaink közlöttek, az egész társaság füle hallatára a jelenvolt magyar és román urak nagy épülésére, s azért ismétlem: reá szolgált arra is, hogy minden helyesen gondolkozó magyar, minden higgadtan gondolkozó román tisztelettel emlegesse Metianu aradi püspök ur nevét. Nékünk Bihariaknak kétszeres örömrre szolgáltak, e nyilatkozatok, mert mi e tényben megpecsételve látjuk azon bölcs és békülékeny politika helyességét, melyet Beöthy Andor, megyénk újszerű alispánja, már ez előtt husz évvel inaurált s melynek lelkes követői a vármegye mostani vezérférfiai és melynek oly szép kifejezést adott a vármegye, midőn tavaly a Pável-ügyből kilolyólag egyhangulag fogadta el Tisza István határozati javaslatát. Ugyanaz a politika ez, melyet Hieronymi bölcsen hangoztatott erdélyi utjában. Szerintem is ez az egyedüli út, melyen ez elmérgesedett kérdés helyes megoldása lehetséges, mert a kölcsönös engedékenység és a testvéri szeretet elvein alapszik.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 2. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Augusztus 2. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Alfonz. — Protestáns naptár: Alfonz. — Izraelita naptár: S. Math. M. — Görög-keleti naptár (július 21.): Simon és János. A nap két 4 óra 27 perczkor, nyugszik 7 óra 12 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola. Földszint.

Augusztus 3. Városi közgyűlés, délután 5 órákor.

— Festetic gróf Aradhoz. Festetic Andor gróf, az új földmívelésügyi miniszter, július hó 26-án kelt leiratban tudatja az ország összes törvényhatóságával földmívelésügyi miniszterré történt kinevezését. A leirat, melyet Arad megye és Aradváros törvényhatósága tegnap kapott meg, így hangzik:

„Ő császári és apostoli királyi Felsége Ischlben folyó hó 16-án kelt legfelsőbb kéziratával engem földmívelésügyi magyar mi-

hozza. Ő érette teszem e titkos éjjeli utat is már harmadszor s holnap utoljára. Közbenjárómnak sikerült számomra Németországtól távol Franciaországban egy illő állást találni, mint egy előkelő, idős nő társalkodónőjének s holnap már tudni fogom, vajon feltételeinkben megegyeztünk-e? Mihelyt biztosítva lesz jövőm, igazgatómától elbocsátásomért folyamodom s ha ő megtagadná, a fölséghez mennék. De azt hiszem, erre nem lesz szükségem. El fogom hagyni e várost s levélben elbucuszom a legjobb s legnemesebb férfitól, Wendenstein Hermann hadnagytól örökre.

— Jól teszi gyermekem — mondá a fejedelem nyájasan — s ha valamit óhajt, menjen csak az udvarhoz, nevezze meg magát Eversmann komornoknak. S most jó éjt Juliette kisasszony. Isten önnel, ön derék leány.

A fejedelem a lassan tova haladó leány után pillantva, tovább folytatta megszakított utját a Grumbkopff-palota felé.

— Kár — gondolá — Wendensteinnak igaza van, mért kell Juliettnak névtelen költő-táncosnőnek lenni?

Esős, hideg este volt, midőn egy disztelen, nehéz kétfogatú kocsi állott meg a szirkusznak átalakított épület főbejárata előtt. Az előadás, melynek utolsó mutatványát a fölség is megnézni óhajtotta, rég elkezdődött, midőn ez Grumbkoff tábornoktól és egy lakájtól követve lépett ki a kocsiból, csinos kabonai öltözetben. A király megjelenése titok-

ban volt tartva s így üdvözlésére nem sietett senki, csak a beavatott igazgató. Berottótól vezetve egy keskeny folyosóban haladtak a magas vendégek, ennek végén volt a kicsiny, de csinos páholy ajtaja, mely ez estére a nézőtér közepén volt felállítva s melyet csak néhány lépés választott el az arena kerítésétől s így a nézőközönségre is szép kilátás nyílt belőle. A felség s a tábornok helyet foglaltak, a lakáj visszavonult az ajtó közelébe, hogy esetleges parancsokat rögtön tetjesíthessen.

Szünet volt, a zene vig dallamokat játszott, még néhány mutatvány volt hátra, köztötte a bokréta-táncz is, Juliette főszerepe; mielőtt a sor rákerült volna azon nagyszerű mutatványra is, melyet a fölség is megtekinteni óhajtott.

A fejedelem körülnézett; az első padsorban észrevette Wendenstein hadnagyot látszólag unottan. Jelenléte egyedül Juliettenek szólt. A monarcha ily váratlan megjelenése izgatottságot okozott a közönség soraiban, mely tiszteletteljesen felállt ülő helyéből; a művészek nem kevésbé voltak meglepetve, s nem tudták Berottó hallgatását mire vélni, ki máskor oly fennben büszkékedett kevésbé kitüntető látogatások alkalmával. Mind a kordinához mentek, hogy ott valamely hasadáson keresztül megpillanthassák a fölséges látogatót.

Juliette is közöttük volt. Mialatt társai fényes öltözetüket magukra öltötték, ő csinos

utcai ruhájában elgondolkozva ült. Szokása volt csak kevéssel fellépése előtt ragyogó costumját felvenni, egy körülmény, melyet most előnyére felhasználhatott, amennyiben észrevétel nélkül elhagyhatta a szirkuszt s elvégezvén dolgát, gyorsan visszatérhetett, hogy elkészüljön az előadásra.

Különös szerencsés felfedezés is segítségére szolgált. — Kicsiny szobájában észrevett egy kis, a falhoz hasonlóan tápétával bevont ajtót, melyet hosszabb kísérlet után sikerült felnyitnia.

Ez ajtó keskeny, kigyózó folyosóba vezetett. További kutatás után, mert félt itt Berottóval találkozhatni, észrevette, hogy e folyosóról egy eltolható faajtón keresztül egyrészt az arena, vele szemközt levő ajtón át pedig a szabadba lehetett jutni. Az arena oldalán levő ajtó egy tágas térséget zárt el, melyben a különböző értékes s kevésbé értékes felszereléseket őrizték. — Az ajtó zárjában találta a kulcsot. Már több ízben szökött ez ajtón át a szabadba s nem vették észre távozását. Berottó maga sem látszott ismerni az összes ki- és bejáratokat, bár az épület tulajdonképepe elzárja megmagyarazza a titkos utakat s egyéb helyiségeket.

— — Az igazgató izgatottan szólította fel népét a lehető legjobban teljesíteni mutatványait. Juliettenek, kit e magas látogatás is közönyösen hagyott, utasítást adott, de a leány megvetőleg utasított vissza minden oktatást. Berottó gunyosan felkaczagott s a ki-

niszterévé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Midőn tehát a mai napon a földművelésügyi miniszterium vezetését átvesszem, számítok a tekintetes törvényhatóság hazafias támogatására s azon reményemnek adok kifejezést, hogy a közgazdasági érdekek szolgálatát célzó működéseimben a tekintetes törvényhatóság hazafias készsége erős támaszom leend.

Örömmel fogom megragadni az alkalmat, hogy közönségének gazdasági jólétére irányuló törekvéseit legjobb tehetségem szerint előmozdítam.

— A vízmunkálatok megkezdése. Az aradi vízvezeték és osztorház munkálatait — mint értesülünk — közelebb megkezdik a vállalkozók. Előbb a osztorház munkálatokat teljesítik, melyhez két hét leforgása alatt hozzálátnak. A vízvezeték építkezések megkezdése előtt próbakutakat fúrnak, és pedig háromat, a Széll-utczával szemben, a fűzes és káposztás földek közepén.

— Aradiak a millenniumi kiállításon. Aradváros tanácsa tegnap a következő felhívást bocsátotta ki: Felhívjuk Arad szab. kir. város törvényhatósági területén mindazokat, kik az 1896-iki ezredéves országos kiállítás II-ik jelenkori főcsoportjában, ugymint: a mezőgazdasági csoportban, melyhez tartozik a mezőgazdaság, kertészet, szőlőszet, bányászat, állattenyésztés, méhészet, halászat, selyemtenyésztés, tejgazdaság, mezőgazdasági szakoktatás, továbbá az erdészeti csoportban, melyhez tartozik az erdészet és vadászat — részt venni akarnak ez iránt f. é. augusztus hó 25-ig nevök és lakásuk pontos megjelölésével, írásban vagy szóval Arad szab. kir. város polgármesteri hivatalában jelentkezzenek. A II-ik jelentkező főcsoport, tudniillik a mezőgazdasági, az erdészeti és vadászati csoportok részletes programja jelen felhívás száma alatt Arad szab. kir. város levéltárában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

— Adófizetők figyelmébe. Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester közhírré teszi, hogy a legtöbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagok 1895. évre érvényes birandó névjegyzékének összeállítására alapul szolgáló adóhivatali kimutatás f. évi augusztus hó 4-től ugyanezen hó 11-ig bezárólag betekintés s esetleg felszó-

lamlás végett a polgármesteri hivatalban közszemlére lesz kitéve.

— Arad megye népviseletének bemutatása. Kiválóan érdekes lesz a millenniumi kiállításban bemutatandó, mintegy 200 egyes nagy festményből álló, az ország népviseleteit élethűen feltüntető kiállítás, melynek elkészítésével a keresk. miniszter Molnár Arpad magy. királyi opera és nemzeti színházi jelmezfestőt bizta meg, ki e célból már be utazta Szabolcsmegyét és a Balaton környékét ma Aradra érkezik, hogy a megye érdekes népviseleit tanulmányozza és lefesse. A miniszter az összes megyei hatóságokat felkérte, hogy Molnárt, ki egyedüli magyar jelmezfestő, működésében támogassák. Molnárral együtt utazik Szudy Gyula hírlapíró, az ezredéves kiállítás közlönyének, a „Millennium“-nak főmunkatársa, a ki az ország viszonyait alaposan ismerve, támogatja őt működésében, egy-szersmind ezzel kapcsolatban, mint kiváló szakértő tanulmányozza az ország házi iparát. Mindketten be fogják utazni Magyarország, Erdély, Horvátország és Bosznia nevezetesebb vidékeit.

— A huszárlaktanya kibővítése. Az aradi honvédhuszár-laktanyánál eszközölt kibővítés előrehaladott stádiumban van. A hatvan lóra épített istálló már földel alatt áll, s maga a lakosztály is a napokban tető alá kerül. A laktanya új épülete egy legénységi szobát, betegosztályt, altiszti és ügyelő szobát foglal magában.

— A főispán felebbezési joga. A belügyminiszter egy főispáni felterjesztés folytán kijelentette, hogy arra nézve, vajjon a két egybehangzó határozattal elintézett fegyelmi ügyeknek a főispán általi bejelentésére megállapított nyolcz napi határidő, mely időponttól számítandó, a községi törvény nem tartalmaz ugyan rendelkezést; tekintettel azonban arra hogy az érdekeltek számára engedett felebbezési határidő a kézbesítés napjától számítandó; s tekintettel arra, hogy az 1885: XXIII. t. ozikk analog rendelkezése a felebbezési határidőt illetőleg a főispánra nézve is a határozat kézbesítését veszi alapul: mindezeknél fogva a községi törvény 99-dik §-ában a főispán számára biztosított felebbezési jog érvényesítési időpontjára nézve is a határozat közlése vagy kézbesítése veendő irányadónak.

— Az ujaradi jegyzőválasztás. Tegnap folyt le az ujaradi jegyzőválasztás általános érdeklődés mellett. A választást Kabdebó Ferenc főszolgabíró vezette. A sok pályázó közül a kijelölt bizottság Bürger Ferenc zadorlaci körjegyzőt, Fehér Ferenczet és

Herold Alajos kis-szent-miklósi jegyzőket kandidálta. Beadott 45 szavazat, melyből esett Fehér Ferenczre 26, Bürger Ferenczre 19; Herold egy szavazatot sem kapott. Így Fehér Ferencz hét szavazattal többséggel ujaradi jegyzővé választatott. A választás a legnagyobb rendben folyt le.

— Oláh lázítások. Az oláh propaganda legújabb üzleti módszere a lázító iratok terjesztése oly vidékeken, a hol a józan, hazafias oláhság eddig nem volt hajlandó bevenni a maszlagot. A „központ“ szétküldöz egyes apostolokat egy csomó véresszájú papírral az oláhlakta vidékekre s folyik nagy szorgalommal a lázítás. De nem mindenütt szerencsésen. Radnán a csendőrség letartóztatott egy fiút, a ki Aradról volt kiküldve, hogy Lippán ossza szét a nyomtatványokat. Ugyan-csak, mint Békés-Csabáról jelentik, a csendőrség ott is letartóztatta a lázító nyomtatványok terjesztőit.

— Holttest a habokban. Megirtuk a napokban, hogy Halász Miklós, közöshadsergebeli gyalogos közlegény a Marosba ment fürödni, kellesténél mélyebben hatolt a vízbe, a hullámok elsodorták, s a folyóban lelthehalálát. A rendőrség az esetről értesítette a marosmenti községeket. A szerencsétlen véget ért katona holtteste azonban megakadt a kincstári hid lábánál, hol tegnap felvetette a viz. Aradi molnárok akadtak rá, s a partra vitték. Ma bonczolják fel.

— A betegsegélyző pénztárak kötelezettsége. Egyik kerületi betegsegélyző pénztár felterjesztése folytán kijelentette a kereskedelmi miniszter, hogy miután a betegsegélyző pénztár által a temetkezési segély akkor fizetendő, ha az elhunyt a pénztár tagja volt, illetőleg a pénztártól ellátásban részesült; s miután másrészt a törvény szerint azon pénztári tagok, kik keresethiány miatt a legcsekélyebb tagsági díjat sem képesek megfizetni, tagsági jogukat az utolsó befizetéstől számítva még hat hétig élvezik: mindezeknél fogva az ily tagok után esedékes temetkezési segélyre csak akkor támasztható igény, ha a tag az utolsó tagsági díj befizetésétől számított hat héten belül halt meg, vagy ha e hat héten belül megbetegedvén, a pénztár őt a megbetegedéstől számítva újra esetleg husz hétig tartó segélyezésben részesítette s az elhalálozás a segélyezés tartama alatt következett be.

— Pályázat. Az aradi kereskedelmi és iparkamara által az aradi kereskedelmi akadémiánál az 1894/95-iki tanévvel egy tandíjmentes alapítványi hely lesz betöltendő, melyre ezuttal szegénysorsos s a nádme gy ei kereskedők és iparosoknak az akadémiába járó fiai pályázhatnak az alapítványi oklevél értel-

fogással, hogy az istállóban van elintézni valója, elhagyta a helyiséget.

Itt már tehát az idő, hogy Juliette is eltávozzon a pártfogónőjéhez, megtudni sorsát és hogy aztán idejében térhessen vissza. Még nem kandidált be a nézőközönségre, mert jól tudta, hogy meg fogja ott látni azon férfit, kit szívéből ki kell törölnie, de hogy minden feltűnést elkerüljön, odapillantott a kordina hasadékán át. Csak nehezen tudta elfojtani a kiáltást, mely már ajkain lebegett; — de nem! ő nem tévedett, nagyon mélyen vésődtek emlékezetébe szigorú, de mégis jószágteljes vonásai ama férfinak, kinek bánásmódja, kinek szavai eltörölhetetlen benyomást gyakoroltak a fiatal művésznőre.

A király maga volt, kinek tekintete elől nyomorult üldözője elmenekült, a király, ki ismerte Wendenstein iránta táplált szerelmét s kutatott az övé után s dicsérte, bátorságát arról lemondani. Juliette jól tudta, hogy a király soh'sem fogja megengedni a hadnagynak, hogy egy névtelen lovarnót vegyen nőül, de mégis egész szívével rajta csüggött s bár még a fejedelem igen fiatal volt, reá, mint atyjára tekintett. Elfordítván szemét a királyról, tekintete Wendenstein szemével találkozott, melyek magnesként néztek az övéibe. Elsietett s ötözőjébe ment, hol már várta komornája a fehér arany csillagokkal telehimzett selyemruhájával a „bokréta tánchoz.“ De nem ölté azt magára, hanem egy sötét köpenybe

burkolva szökött a neki nagyon ismert szűk folyósóba. Az első hajláshoz érve, meghökkenve állott meg. E fal mögött volt a helyiség, melyben a felszereléseket őrizték; gyenge fény derengett a máskor mindig sötét folyosón s vigyázva menve tovább, Juliette megtudta, hogy e fény egy eddig még fel nem fedezett ajtócska hasadékain át jutott ide. Ijedten gondolt arra, hogy e titkos helyiséget mások is ismerik és használják, bár csak titkos célokra, mert a rakárnak egy sokkal kényelmesebb bejárata volt az ellenkező oldalon.

Megállt s figyelt. Minden csendes volt, a küszöbre állt s azon iparkodott, hogy egy a lábára helyezett olajlámpával bevilágított helyiséget belássa. De megrettenve állt meg. Két férfi suttogó hangját s a kivezető ajtó kilincsének recsegetését hallotta. Halálos félelem fogta el, hisz a hivatlan tanut egy lépés előre vagy hátra elárulhatná. Majdnem gépiesen surrant a tágas helyiség belsejébe, mely tele volt ládákkal, diszítésekkel s egyéb szükségességekkel.

A beszélgetők közeledtek. Nem kételkedett; beléptek a helyiségbe, melynek kulcsa mindig az igazgatónál volt, ki mindig maga vagy házmestere nyitotta ki röviddel az előadás előtt, hogy a munkások a szükségességek elintézzék. — Gyorsan elrejtőzött egy díszítés mögé, mely karcsu tarmetét egészen elfodte; de már ideje is volt! A közeledők beléptek; az igazgató és egy a ozirkuszban gyakori ven-

dég, egy főúr, ki ostromlásával keserítette Juliettet.

— Látja, kegyelmes uram, pontos vagyok; megjelentem, hogy óhajtsa szerint a helyszínen megbeszéljük még egyszer, hogyan leend tervünk keresztülvihető. Minden előkészület a legnagyobb titokban történt meg, személyzetem egyetlen tagja sem sejtja a történéndőket s a szövetségesekből ajánltak elfoglalták már helyüket a nézőtérén.

— Kitűnő — mondá meglepődve az idegen. A nyolcz megbízható segítő, kiknek a főmunka marad hátra; észrevétlenül fognak az utolsó mutatvány előtt bejönni. A megbeszélés szerint piros szalag az ismertető jelük. Különben semmit sem változtatunk az eredeti terven.

— Számítok is reá — vizonzá Berottó, — mert a legcsekélyebb félreértés mindent elronthatna. Tehát a mutatvány közepe táján el fogunk néhány ártatlan rakétát puffantani: a lárma: „tűz van!“ mindenkit izgalomba ejt s az általános zavarban a mieink „mentsük meg a királyt“ kiáltással megrohanják a tyrannus s páholyából vezető titkos ajtón e helyiségbe hozzák; s itt, hol most vagyunk, várni fogják kegyelmséged s a többi urak, megkötözik s köpenybe burkolva, mintha valami baja esett volna, a már ide rendelt kocsi helyezik, s mielőtt a tűzoltóság, csendőrség vagy katonaság megérkeznék, mindennek vége leend!

mében. A pályázati kérvények f. hó 8-ig be-
zárólag adandók be az aradi kereskedelmi és
iparkamara elnökségéhez. — A kamarai
elnökség.

— Megverte a feleségét. Szörnyű gyakran
előfordul az életben, hogy az ember megfe-
lejtkezik az oltár előtt fogadott hitvesi szere-
tet, s egyetértéssel, s kiadja a feleségnek a
maga részét az élet kellemetlenségeiből is. Így
cselekedett tegnap Truttia György, aradi
lakos is, aki mutatószoknyában járó oldal-
bordáját kegyetlenül eldangálta a piacon. Az
asszonyt félholtan szállították a kórházba, Tru-
tiát pedig bekisérték.

— Nem boldogult. Tanító (az iskolában):
Mondd meg nekem Peták János, ha otthon három
körte van az asztalotokon, s jön a Böske hugod és
megeszik egyet, hány marad még?

Peták: Marad még három testvérem.

Tanító: Nem a testvéreidről van szó Peták.
Hány körte marad még ott?

Peták: Nem marad egy se, mert a Böske
mind a háromat megeszi.

Tanító: Nem értetted meg Peták. Nem igazi
körtéről van szó. Csak fölteszszük, gondoljuk, hogy
az asztalotokon három körte van.

Peták: Azt rosszul gondoljuk, mert nincs
nálunk körte egy mákszem se.

Tanító: Ide figyelj, Peták. Én csak föl-
teszem, hogy nálatok három körte van, igazában
nincs ott egy se. Most jön a Böske sebből a három
körtéből, mely a valóságban nincs ott, megeszi
egyét. Mennyi marad?

Peták: Egy se, mert a tanító ur maga
mondta, hogy a valóságban nincs ott egy se.

Tanító: De ha a valóságban mégis volna
ott három körte s te látnád, hogy a Böske meg-
eszik egyet. Mennyi maradna még ott?

Peták: Egy se, mert a többi meg-
esem én.

— Szakértő az italmérési illeték kivetésénél.
Az 1888: XXX. t. cz. végrehajtása iránt ki-
adott utasítás nem intézkedik arról, hogy az
italmérési illetékkivető bizottságban működő
szakértők a két forint bizdíjon felül utiköltsé-
gre is tarthatnak igényt. Egy felmerült kon-
krét esetben azonban kimondta a pénzügyminis-
ter, hogy a szomszéd községben működött
italmérési illetékkivető bizottság szakértőjé-
nek harmadfél forint fuvarköltésre is igénye
van. Együttal azonban figyelmeztette a mi-
niszter a pénzügyigazgatóságot, hogy lehető-
leg helybeli szakértőket alkalmazzon.

— A felismert szoknya. Az a szerencsétlen-
ség is megesezt Agócs Pálnéval, hogy elvált az
urától, meg az is, hogy vadonatúj szoknyáját el-
lopták. Az elsőt csak kiheverte volna. de a szok-
nya csak nem ment ki a fejéből. Sirt is utána
eleget. Tegnap aztán az aradi piacon meglátta
sétálni a szoknyáját. Abban pedig Javorniczki
Mária, ismert nevű tolvajnő. Most, hogy Javor-
niczki Mari ül, Agócsné örül, s mindkét bánatát
felejté.

— Az összesküvő meglegedetten dörzsölte
kezeit.

— Pompás — mondá — a sötétségben
elviszik aztán abba a nyári lakba, melyet már
régén kibéreltünk czéljainkra, ha nem lesz le-
hetséges öt onnan Franciaországba szállita-
nunk, ugy megesküdtetjük a szövetséges kül-
lambok által előírt feltételekre. Ő esküjét meg-
fogja tartani, mert vallásos, vagy le fog mon-
dani, mi még előnyösebb lenne.

— S ha az esküt megtagadná? — kérdé
elfojtott hangon Berottó.

— Hm! Nem ő lenne az első — viszonzá
a főúr, — akkor.

— Akkor... visszhangozá Berottó.

Csend lett, az idegen sipegő hangja sza-
szakitotta azt meg.

— Megbizomnak dicsérni fogom az ön
buzgalmát. Ön okozója leendő egy történelmi
nevezetességű eseménynek. Frigyes Vilmosnak
el kell tennie a politikai térről, hogy Porosz-
ország az ő uralma alatt ne váljék Európára
veszélyessé. Nagyon sok derék férfiú van,
kiket a tyrannus megsértett s udvarából szám-
űzött, s kik örülnek elhatározásunknak.

— A titkos szövetség egy birtokot s 20
ezer livrest ígért — szolt Berottó. Ha a tett
sikerül, jól elrajtözve megyek Franciaor-
szágba s Juliettet magammal viszem, ha ra-
ravaszsgal nem érekeztél, erőszakhoz nyulok.

(Folytatás következik.)

— Lökőtök. Betye Dionisie és Betye
Juon kustakéri lakosokat — mint levelezőnk
jelenti — folyó hó 24-én reggel az a megle-
petés érte, hogy mikor az istállóba mentek,
ugy Dionisiének, mint Betye Juonnak egy-
egy lova hiányzott. A nyomozás mindedig
nem tudta felkutatni a lökőtöket.

— Az aradmegyei közkórház betegfor-
galmának kimutatása 1894. július hónap-
ban. Nevezetesen: kórházi beteg maradt
a múlt óról 78 fi, 64 nő, e hóban felvétetett
ápolásra 128 fi, 62 nő, összesen ápolgatott
206 fi, 126 nő = 332. Ezek közül elbocsájtott
gyógyulva 90 fi, 46 nő, javulva 26 fi, 9 nő,
gyógyulatlan 3 fi, 4 nő, meghalt 07 fi, 09 nő,
összesen fogyatkozás 126 fi, 68 nő. Maradt ápo-
lás alatt 80 fi, 58 nő, összesen 138. Ápolási
napok száma 3992.

— A gyöngyhalász tragédiája. Megindító
szerencsétlenség hírével közli az „Achbar“ arab
újság legújabb száma. A perzsa öbölben, így ír a
keleti lap, évenként nagy számban szoktak össze-
gyülekezni a gyöngyöt halászó buvárok. Az utóbbi
időben e buvárok közt ott volt egy gazdag in-
dian kereskedő 18 éves fia is, aki épen a gyöngy-
halászatra való elindulás előtt jegyezte el magá-
nak apja egyik régi barátjának büvös szépségű
leányát. A fiatal völgeny elhatározta, hogy sze-
relmesét szép gyöngyánczacczal lepi meg s e
nyakláncz gyöngyeit ő maga hozza föl a tenger
fenekéről. Jó kedvvel, a szerelem biztató, erőt
adó hitével kezdé meg a nehéz buvármunkát és
rövid időn már sok gyöngyöt gyűjtött össze. Még
egyetlen egyszer akart csak alábocsátkozni, hogy
egy ritka nagyságu kagylót hozzon föl. Hűvös,
barátságatlan reggeli szürkületkor szállt tengerre
s barátai intése daczára leereszkedett a hullámok
közé. A hideg vízben szélhűdés érte és szörnyet
halt. A szép indiai mátká azóta várja, várja vö-
legényét, mert, mint az „Achbar“ írja, a holt vö-
legény apja elküldte neki a nyaklánczot, s meg-
írta, „hogy fiát „magával viszi.“

— Szerencsétlenség szódavizgyártás köz-
ben. Diene s Béni mezőcsáthi szódavizgyár-
tásában szódavizgyártás közben nagy szeren-
csétlenség történt néhány nap előtt. Mialatt
tiz légköri nyomással töltötték a palackokat,
az egyik edény szétrobbant és az üvegdara-
bok a szódavizgyáros segédjének szeméi közé
verődtek, minek következtében a szerencsét-
len ember a szemé világát veszítette.

— Vérengző szerelmes. Ungvárott egy
Nagy nevű asztalos-segéd múlt vasárnap
délután kétszer rálött kedvesére, egy jómódu
özvegy asszony leányára s azt halálosan me-
sebesítette. A merényletnek állítólag az lenne
az oka, hogy a leányt, kit rövid idő alatt fe-
leségül akart venni, más kérte meg s a leány
inkább vonzódott ehhez a másikhoz.

— Kirabolt jegyzői iroda. Ékesen illusztrál-
ják közigazgatási és ezzel kapcsolatban köz-
biztonsági viszonyaink tarthatatlanságát az
ország egyes vidékeiről hozzánk sűrűn érkező
vakmerő rablásokról és betörésekről szóló
hírek. Legutóbb Abolován, Nógrádmegyé-
ben törték be ismeretlen tettesek a körjegy-
zői irodába. A betörők feltörték Müller
Károly körjegyző hivatalos asztalát és a fió-
kából hetvenkét forint készpénzen és nyolcz-
száz forintról szóló takarékpénztári könyve-
ken kívül minden okmányt elvittek. Az üres
fiókot és az elégetett okiratok maradványait
másnap megtalálták a falutól kis távolságra
az országút mentén. Az elégetett okiratok közt
volt a körjegyző oklevele, valamint segédeinek
bizonyítványai is és számos magánokirat.
Abolova környékén különben, mint nekünk ír-
ják, napirenden vannak a betörések és a lopá-
sok, s a község minden kérelme daczára sem
adnak osendőrséget a rossz hírű vidéken fekvő
faluba.

— A madarak királya. Ezt a nevet Lancaster
híres francia ornitológus szerint a madarak közül a
fregattmadár érdemi meg legjobban. Ez a madár
francia nyelvű megfigyelései szerint, két nap és éjjel
megpihenés nélkül tud repülni, anélkül, hogy nagyon ki-
fáradna. Lancaster merész hipotézise szerint a fregatta-
madár éjjeli repülése közben alszik, s perczenként 160 ki-
lométernyi utat tesz meg. Az albatros, melyet Lancaster
„nyit tenger királya“ hangzatos czímmel tüntet ki,
szintén kitartóan repül, bár nem oly szívósan, mint a
fregattmadár, mert már öt napi repülés után meg kell
pihennie, ha máshol nem lehet a hajója, melyet a nyit
tengerre követ.

— Párhaj bicskával. A biharmegyei Poja-
csón — párját ritkító parviadal — folyt le — A l-

mássy Károly és Bartha József nevű
parasztok között. A két legény, egy leányba
volt szerelmes és elhatározták, hogy bicskával
párhajra kelnek és az kapja meg a leányt, a
ki győzni fog. A párviadal annak rendje és
módja szerint folyt le a korcsmában. A legé-
nyek előbb vidáman poharaztak, aztán egy-
másnak estek a parasztkésekkel. Almássy
Barthát viaskodás közben csakhamar szíven
szurta. A gyilkost letartóztatták. Azzal véde-
kezik, hogy csak párhajozott.

— Filantrop gróf. Valóban tiszteletre méltó
emberbaráti szívről tesz tanuságot a követ-
kező eset. Gróf Csokonics Endre szemé-
lyesen elrendelte, hogy összes aradi uradalmá-
ban, addig, míg a meleg idő tart d. e. 11-től,
d. u. 2-ig és forró napokon d. u. 3-ig munka-
szünet legyen. A murkabér marad azért a régi.
Tekintve, hogy ez esetben 1200—1500 munkás-
ról és legalább 300 ökor és lófogatokról van
szó, a napi munkavesztéség 150—200 forint.
Ez a nagy áldozatkészség annál inkább elis-
merést érdemel, mert a munkások amugy is
jól vannak fizet és humánus bánásmódban
részesülnek. A nemes szívű főúrról más nagy-
birtokosok is példát vehetnének.

— Pályázatok. Albírói állásra a temesvári
járásbírósnál 2 hét alatt; iskolaszolgai állásra
a fehértemplomi állami főgymnásiumnál augusztus
20-áig; jegyzői állásra a nyitrai törvényszéknél 2
hét alatt.

HYMEN.

Catlinelli Miksa lovag altábornagy, a 34.
gyalog hadosztály parancsnoka eljegyezte
Merzlyák Vladimira Augusztia kisass-
zonyt, Merzlyák Miksa Ede pénzügyi
főtanácsos leányát Grácban.

GYÁSZROVAT.

† Özv. Hirschmann Jozsefné temetése teg-
nap délután ment végbe ritka részvét mellett.
A gyászszertartáson megjelentek: Salacz
Gyula kir. tanácsos polgármester, Szath-
máry Gyula, kir. tanácsos alispán. Schus-
ter Illés dr. vezetése alatt az izr. hitközség
képviselő testülete. Lukácsy Miklós, Ji-
raszek Lajos, Winter Adolf dr., Kohn
S. N. és Barth Lajos, a Concordia egyület
zászlajával, Neuman Dániel, Neuman
Adolf, Schuster Henrik dr., a Berger,
Hirschmann, Leopold családok, Bing
Vilmos, Bing Ede stb. stb. A gyászszertar-
tást Krausz Jónás dr. főrabbi helyettes és
Kohn Dávid főkantor fényes segédlettel vé-
gezték. A koporsó felett dr. Krausz mon-
dott a hitközség nevében megható gyászbe-
szédet, a családi sirboltnál pedig Rosen-
berg Lipót főjegyző bucsuzott el a jótékony
nőegylet, valamint saját nevében a megboldo-
gulttól.

TÁVIRATOK.

A király Bécsben.
Ischl, augusztus 1. (Saj. tud. táv.)
A király Paar gr. főhadsegéd kíséretében
délután különvonaton Bécsbe utazott. Az
udvari vonattal Ferencz Salvátor főherceg,
Ltpót bajor herceg, Falkenhayn gróf föld-
mívelési miniszter, Beck báró vezérkari
főnök és Windischgrätz ezüstszerzőtárnok
utaztak.

Beniczky Gyula †

Budapest, aug. 1. (Saj. tud. távirata.)
Beniczky Gyula, volt orsz. képviselő, a
pénzügyi közigazgatási bíróság tagja, teg-
nap Laziban, (Nógrádmegyében) meghalt.

Gyilkosság.

Csaba, augusztus 1. (Saj. tud. táv.)
Vésztőről sürgönyzik hogy a Spitzer-féle
korcsmában Balogh Ferencz és Kincses
gazdájuk, miután haragosak voltak Tyu-

kodi Károlyra, ki a korcsmában kártyázott, hátulról olmos bottal agyonverték. A rögtön hivatott Csáky orvosnak egyik tettes odaszólt: ha él még, tovább ütöm. A gyilkosok a bíróságnál maguk jelentkeztek.

Nagy tűz.

Miskolcz, aug. 1. (Saj. tud. távirata.) Radistván községben óriási tüzvész pusztit. A nagy szélvihar által hajtott lángok eddig harminczöt házat és nagymennyiségű kazlakba rakott termést pusztítottak el. A tűz még tart.

A bécsi nemzetközi gabonavásár.

Bécs, auguszt. 1. (Saját tud. távirata.) A huszonkettedik nemzetközi gabona magvásárt augusztus 27—28-án tartják a rotundában.

Megszüntetett ostromállapot.

Róma, augusztus 1. (Saj. tud. táv.) A király egy rendeletet irt alá, mely az ostromállapotot Sziciliában mai nappal megszünteti.

Bismarck balesete.

Schlave, augusztus 1. (Saj. tud. táv.) Bismarck herceg hétfőn sétakozsizása alkalmával veszedelemben forgott. Az egyik rudasló a mocsárba jutott, de a kocsit idejekorán sikerült megállítani. Nagyobb balesetet kikerülendő, másfélóra került, míg a lovat kihúzták a mocsárból. Bismarckot baj nem érte.

Elitelt anarkisták.

London, augusztus 1. (Saj. tud. táv.) Két anarkistát, kik a tower-híd felavatásánál izgató beszédek tartottak, hat hónapi börtönre ítélték.

A japán-kínai háború.

London, július 31. (Saj. tud. táv.) Shanghaiból érkezett jelentés szerint a már jelentett harc a japánok és kínaiak közt július 27-én volt. A kínaiak vesztesége két agyunaszád és egy szállítóhajó 1500 emberrel.

Teck herceg eljegyzése.

London, augusztus 1. (Saj. tud. táv.) Teck herceg eljegyzik Grossvenor Margitot, a westminszteri herceg leányát.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

— Meghívó. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara f. évi agusztus hó 9-én, azaz csütörtökön saját helyiségében teljes ülést tart, melyre a kamarai tag urak tisztelettel meghívattak,

A napirend tárgyai:

1. Elnöki előterjesztések.
2. titkári jelentés a kamarai iroda ügygalmáról.
3. A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter leirata az Ocsód község által engedélyezni kért országos vásár ügyében adandó véleményről.
4. Ugyanazon miniszter ur leirata, melylyel véleményezés végett leküldi Körös-Tarcsa községnek országos vásár engedélyezése iránt benyújtott kérvényét.
5. Ugyanazon miniszter ur leirata az aradi országos vásárok új időbeosztása tárgyában.
6. Ugyanazon miniszter ur leirata Romániába és Oroszországba való kivitelünk emelése érdekében.
7. Ugyanazon miniszter ur leirata, mely-

ben véleményt kér az ingó dolgok részletfizetésre való eladásáról és az 1883. évi XXXI. t. oz. módosításáról szóló törvényjavaslatokra vonatkozólag.

8. Ugyanazon miniszter ur leirata a vilamos erővel hajtott munkagépekből Budapesten rendezett kiállítás látogatásának tárgyában.

9. Ugyanazon miniszter ur leirata Földeák község újon megállapított piaci helypénz díj-szabályzatának véleményezése iránt.

10. A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur leirata a kamara által a ménesi m. kir. vinczellériskolánál tett alapítvány megújítása iránt.

11. A budapesti társkamara átirata a hazai kamaráknak az ezredéves kiállítás részvétele tárgyában.

12. A kolozsvárt társkamara átirata a kamarai illetékgy rendezése tárgyában kelt felterjesztés pártolása iránt.

13. Makó város polgármesterének átirata a makói kerületi betegsegélyzőpénztár módosított alapszabályainak véleményezése iránt.

14. Ugyanannak átirata, melyben véleményt kér a makói ipartestületi betegsegélyző pénztárnál megállapított átlagos napi munkabér megválasztása tárgyában.

15. Déva város polgármesterének átirata a dévai kerületi betegsegélyző-pénztár alapszabályainak módosítása iránt.

16. Az aradi fa- és fémipari szakiskola felügyelő-bizottságának átirata ezen iskola 1893. évi számadásainak jóváhagyása tárgyában.

17. A magántisztviselők országos nyugdíj-egyesületének átirata támogatása iránt.

18. Barth Lajos kam. beltag indítványa a romániai express-vonathoz Budapest-Arad között egy másodosztályú kocsit csatolásának kieszközölése iránt.

19. Előterjesztés az aradvárosi kereskedelmi akadémiánál a kamara rendelkezésére álló szabad hely betöltése iránt.

Arad, 1894. augusztus 1-én.

Az aratás.

— Saját tudósítónktól. —

Boros-Sebes, július 31. A szárazság és hőség következtében mindennemű növény veszendőben van. A mesterséges és természetes takarmányneműek kiégttek, a legelőkön a jószág nem talál táplálékot. A repczét eicséplték, a holdankinti termés 4 mm. A buza 5—7, a zab 6—8, az árpa 7—9, a kétszeres 5—7 mm. magot adott átlagban. A buza szeme igen jó, sulya 78—81, az árpáé és zabé 59—61, kigr. A löhere és luczerna, valamint a zabos búkköny gyengén fizetett.

— Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1894. évi július hó 31. Hízott sertésárak: I. Magyar első rendű: I. Öreg nehéz (páronkint 400 kigr. felüli sulyban) 40.5—41. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 40.—41.5 — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kigr. felüli sulyban) 42.—42.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kigr. sulyban) 42.5—43. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kigr. terjedő sulyban) 43.5—44.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kigr. felüli sulyban) 40.5—41.5 krig. — Közép (pkint 220—280 kigr. sulyban) 41.5—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kigr. terjedő sulyban) 43.—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kigr. felüli sulyban) 42.—42.5 krig. Közép (páronkint 220—260 kigr. sulyban) 42.—42.5 krig. — Könnyű (páronkint 220 kigr. terjedő sulyban) 42.—42.5 krig. Sertéslelés szám 1894. július hó 29-én volt készlet 188,400 darab. 1894. július hó 30-án felhajtott: 1061 drb. 1894. július 30-án elszállított: 3328 drb. 1894. július 31-én maradt készletben 186,133 drb. — A hízott sertéslelési ranyzata: lanyha.

Az aradi első takarékpénztárnak forgalmi kimutatása 1894. július hóról.

Betételek.

Álladék a múlt hó végén	3,856,628.60	
Betételek a folyó hóban	378,261.19	4,234,887.79
Visszafiz. betétek f. hóban		271,790.18
Álladék a folyó hó végén		3,963,097.61

Leszámitolás.

Tárcaállomány m. hó vég.	1,974,900.19	
Leszámitoltatott f. hóban	566,707.18	2,541,007.37
Bejárt folyó hóban		568,052.44
Tárcaálladék f. hó végén		1,972,954.93

Előlegelési költőkre.

Raktárállomány m. hó vég.	814,157.90	
Előlegeltetett folyó hóban	86,379.09	900,536.99
Beváltatott folyó hóban		63,732.13
Raktárálladék f. hó végén		836,804.28

Lejeltölges költségek.

Álladék múlt hó végén	1,498,500.—	
Új kölcsönök folyó hóban	31,600.—	1,528,100.—
Törlesztetett folyó hóban		13,130.—
Álladék folyó hó végén		1,514,970.—

Pénztárforgalom.

Pénztárkészlet m. hó vég.	27,163.49	
Bevételek folyó hóban	1,076,291.84	1,103,455.33
Kiadások folyó hóban		1,073,799.78
Pénztármaradvány f. hó vég.		29,655.57

Kelt Aradon, 1894. jul. 31-én.

Az Igazgatóság.

S z e s z ű z e t.

— Augusztus 1. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyera szeax 54.75, kicsinyben 55.— hordó nélkül per 100 liter % beletérve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatöze.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 1. d. n. 5 óra.

F	a	j	Irányt	100 kg. ár	
				frtól	frtig
Buza bányai uj				6.40	6.75
Buza tiszavidéki				6.45	6.75
Buza pestvidéki				6.40	6.75
Buza fejemgyei				6.40	6.75
Buza bácskai				6.50	6.80
Roze uj, I-od rendű				5.05	5.10
Roze uj, II-od rendű				4.90	5.—
Arpa takarmány					
Arpa égetni való					
Arpa sörfőzdei					
Zab				6.25	6.40
Tengeri bányai					
Tengeri másnemű				5.35	5.40
Káposzta-repoze bányai				9.—	9.50
Köles					
Buza szept.-okt.				6.64	6.86
Buza márcz.-ápr.				7.01	7.03
Buza máj.-jun.					
Roze szept.-okt.				5.05	5.07
Tengeri jul.-aug.				5.29	5.30
Tengeri aug.-szept.				6.07	6.09
Tengeri októberre					
Zab márcz.-ápr.				5.83	5.85
Zab szept.-okt.					
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.				9.45	9.50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktözsden.

Budapest, 1894. augusztus 1.

Magyar aranyjárdék 4%	121.60
Magyar koronajárdék 4%	96.—
Magyar arany 4 1/2%	127.50
Magyar ezüst 4 1/2%	102.—
Magyar keleti vasút 1876.	124.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyerevény-sorsjegy kölcsön	151.—
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák papírárdék	98.50
Osztrák járdék ezüst	98.50
Osztrák járdék arany	122.—
Korona járdék	98.—
1860-ki államsorsjegyek	—
Osztrák-magyar bankrészvény	1015.—
Magyar hitelbank részvény	448.50
Osztrák hitelintézet részvény	362.20
Osztrák-magyar államsvasút	351.50

VIZJELZÉS.

1894. évi augusztus hó 1-én reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérésén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			Viszállás	Járgatóság
			cm-timétr.	cm-timétr.
Branyoska	+ 19°	borult	— 4	—
Arad	+ 19°	felhős	— 114	—
Makó	+ 21°	felhős	— 16	—
Szeged	+ 21°	felhős	+ 1	—
Gyoma				

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1894. augusztus 1.

A m. kir. folyamamérőki hivatal.

KIS LOTTO.

Brünni:

9, 32, 77, 62, 34.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Végzés.

A város területén egy gazdátlan kutya kóborolt, mely három ember harapott meg a gyep téren, hova kiszállított elhulván, rajta a veszettség kór állapított meg, miért is az 1888. évi VII. t.-cz. 68. §-a s a 40,000/888. sz. magas rendelet 188. §-a alapján Aradváros területén a kutyáknak kötve tartását vagy szájkosárral ellátva pórázon vezetését 1894. évi július hó 18-tól augusztus hó 28-ig terjedő 40 napra elrendelem.

Erről a város közönségét tudomásvétel és alkalmazkodás végett azzal értesitem, hogy a kitett idő alatt szájkosár nélkül járó kutyák elfogatni és a gyep téren megsemmisíteni fognak, míg a tulajdonos a hivatkozott törvény 154. §-a alapján büntetett fog.

Arad, 1894. július 18.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak.

91559/94. szhoz.

1-3.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1895. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém. acél és vasnemű anyagok szállítása biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb **augusztus hó 28-án déli 12 óráig** betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi augusztus hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 75. sz.) megtekinthetők.

Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság.

15420/894.

1-3.

Felhívás.

Felhívjuk Arad sz. kir. város törvényhatósági területén mindazokat, kik az 1896-iki ezredéves országos kiállítás II-ik jelenkori főcsoportjában, ugymint: a mezőgazdasági csoportban, melyhez tartozik a mezőgazdaság, kertészet, szőlészet, borászat, állattenyésztés, méhészet, halászat, selyemtenyésztés, tejgazdaság, mezőgazdasági szakoktatás, továbbá az erdészeti csoportban, melyhez tartozik az erdészet és vadászat — részt venni akarnak, ez iránt **f. évi augusztus hó 25-ig** nevek és lakásuk pontos megjelölésével írásban vagy szóval Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában jelentkezzenek.

A II-ik jelenkori főcsoport, t. i. a mezőgazdasági, az erdészeti és vadászati csoportok részletes programja jelen felhívás száma alatt Arad sz. kir. város levéltárában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Arad, 1894. július hó 28-án.

A városi tanács.

1600/1894. pm.

3-3.

Hirdetmény.

Néhai Pálffy Józsefné szül. Kishalmy Klementina emlékeztére idősbb Kishalmy Ferencz ur által tett alapítvány 4000 frtnyi tőkéjének 200 frtot tevő egy évi kamatai, mint kiházasítási vagy üzlet berendezési segély összeg, a f. é. augusztus hó 19-én egy, az aradi polgári játékony ndegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsiségű szorgalmas árvának, vagy egy oly egyénnek, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett s mint nagykoru lép házasságra, vagy kezd üzletet — ki fog adadni.

Azok tehát, kik ezen segélyt elnyerni óhajtják s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhívattak, hogy kérvényüket hozzám **f. é. augusztus hó 17-ig** benyújtsák.

Arad, 1894. évi július hó 24-én.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

Felhívás.

Az 1883-ik évi XLIV. t.-cz. 36. §. a) bekezdése értelmében közhírré tétetik, hogy az 1894. évre kivetett állami és községi adók, törvényhatósági utadó, hadmentességi díj, iparkamarai díj és szárazér szabályozási költségek előírása befejeztetett.

Felhivatik ennél fogva Arad sz. kir. város adóköteles közönsége, miszerint az 1894. évre kivetett közadó tartozásait f. é. aug. 8-ig annál inkább előírassa, mert mulasztás esetén 5 frtig terjedhető pénzbírsággal lesz büntetendő.

Arad, 1894. júli 27.

A városi tanács.

99109 | 1894.

Hirdetés.

A n. m. m. kir. belügyminister urnak 39215/94. p. a. kelt körrendelete nyomán ezenel közhírré tétetik, hogy addig is, míg az ásványolajok szállítása és tartása megfelelő újabb körrendelettel rendeztetnék, az e tárgyban 1870. évi 2970. sz. a. kiadott belügyminist. körrendelet 9. §-a ideiglenesen ezennel következőkép módosittatik.

Oly minőségű kőolaj, mely legalább is 21 C° lobbanási ponttal bír, világítási célokra megszorítás nélkül forgalomba hozható, oly minőségű kőolaj pedig, mely 21 C° foknál alacsonyabb hőfoknál lobban, forgalomba csak úgy hozható, ha az edény külsőleg szembetűnő helyen jól látható és világosan olvasható letörülhetlen betűkkel: „tűzveszélyes“ jelzéssel van ellátva.

Azon kereskedők, kik ily kőolajat a közönség részére kiosnyben árusítanak, a közvetlen eladásra készletben tartott ily petroleumot csakis oly tartályokból szolgálhatnak ki, a mely tartályok a fenti módozat szerint „ezen petroleum tűzveszélyes“ jelzővel vannak ellátva. Ugyanezen jelzéssel látandók el azon kis tartályok is, a melyekben a kereskedők a vevőnek házához szokták a petroleumot szállítani; ha pedig ily petroleum a vevő által hozott edénybe méretik, köteles a kereskedő az edényre minden egyes esetben az említett hasonló felhívással ellátott vignettát ragasztani.

Megjegyzendő, hogy a 21 C° fok minimumnak meg nem felelő petroleumnak forgalomba hozásánál az idézett rendelet 10. §-ában foglalt óvszabályok szigoruan betartandók.

Arad, 1894. június hó 14.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

16063/94. I. szám.

673. 2-3.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdtetetik.

A bérlet 1895. évi január hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1897. évi december hó 31-ig. A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a borítékon „Ajánlat a gyulafehérvári pályavendéglő bérletére“ felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve **f. évi november hó 20-án déli 12 óráig** az alulírott üzletvezetőség I. osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 azaz száz o. é. forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi november hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő. Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad, 1894. évi július hóban.

Az üzletvezetőség.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—o2

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%, a melyből tőke törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

708 | 894. gazd. sz.

1-3

Árverési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi bérház épület II-ik emeletén lévő 3. számú 5 utcai szobából s mellékhelyiségekből álló lakásnak f. évi november hó 1-jétől való bérbeadása iránt **f. évi aug. hó 10-én d. e. 10 órakor** árverést tart.

Kikiáltási ár: 520 frt évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők. Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi július hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

Magy. kir. államvasutak.

95305/94. szhoz.

725. 1-3.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1894. évi szeptember hó elsejétől december hó végéig szükséges 800 métermázsza csepű vagy 900 métermázsza jutefonal és az 1895. évben szükséges 1600 métermázsza csepű vagy 1800 métermázsza jutefonal szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet, melyre részletmennyiség szállítására is tehető ajánlat.

Az ivenként 50 kros okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1894. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt csepű értékének 5%-a legkésőbb 1894. évi augusztus hó 30-ikának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 129381/91. sz. általános szállítási, a csepű szállítására vonatkozó 40322/92. sz., és a jutefonal szállítására vonatkozó 94683/92. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1894. július hóban.

Az igazgatóság.

15303-894. sz.

1-3

HIRDETMÉNY.

A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszterium 55863 | 894. sz. intévénye alapján közhírré tesz-
szük, hogy az o. é. egyforintos államjegyek a
magánforgalomban csak 1895. évi december hó
31-ig fogadandók el, az állami pénztárak és hi-
vatalok ezeket az államjegyeket pedig csak 1896.
évi június hó 30-ig fogadhatják el. 1896. évi ju-
lius hó 1-től 1899. évi december hó 31-éig
ezeket az o. é. egyforintos államjegyeket már
csak a váltó pénztári teendőkkel megbízott ál-
lami pénztárak, valamint a cs. és kir. közös köz-
ponti pénztár Bécsben fogadják el átváltás vé-
gett, s hogy 1899. évi december hó 31-ike
után ezek az állami jegyek többé sem fizetés-
képen el nem fogadhatók, sem át nem vál-
tatnak.

Arad, 1894. július 27.

A városi tanács.

15140 | 894.

1-3

Hirdetmény.

Az 1883-ik évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értel-
mében közhírré tétetik, hogy a folyó 1894. évre
érvényesített hadmentességi díj, valamint a III.
oszt. kereseti- és nyilvános számadásra kötele-
zett vállalati adó után kivetett általános jöve-
delmi pótdadó kivetési lajstrom a városi adóügyi
osztály I. sz. helyiségében július 31-én kezdődő
8 napi közszemlére azon czéltől tétetik ki, hogy
azokat ezen idő alatt az érdekeltek betekint-
hetvén, esetleges kifogásait a kir. pénzügyigaz-
gatósághoz beadandó kérvényben előadhassák
és pedig azok, kik a jelzett adónemmel ez év-
ben először vannak megróva, ezen adónemnek
adókönyvecskéikbe lett előírásától számított 15
nap alatt, azok pedig, kik a kifogásolt adóczi-
men már a múlt évben is meg voltak róva, a
lajstromok közszemlére tételétől számított 15
nap alatt.

Arad, 1894. július 27.

A városi tanács.

1513/1894. pm.

686. 3 | 3.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál egy
700 frt évi fizetéssel kapcsolatos irodai segéd-
tishti állás választás utján betöltendő lévén, azo-
kat, akik ezen állást elnyerni óhajtják s az
1883. évi I. t.-cz. 19. §-ban megjelölt minősíté-
ssel bírnak felhívom, hogy pályázati kérvényüket
hozzám a f. évi augusztus hó 7-ig bemutassák

Arad, 1894. évi július hó 14-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

14863/894.

2-3.

Hirdetmény.

Az Oroszországban ujabban nagyobb mérv-
ben terjedő és Galiciában és Bukovinában fel-
merült kolera esetek alkalmából a nagymélt. m.
kir. belügyminiszter ur által 58167/894. sz. a.
kiadott korrendelete nyomán ezennel közhírré
tétetik, hogy mindazon szállodások, vendéglő-
sök, valamint magán felek, kikhez Oroszország-
ból, Galiciából, Bukovinából és Porosz-Sziléziá-
ból utasok érkeznek, kötelesek azt a kapitányi
hivatalnál azonnal bejelenteni, s ha az ily uta-
zókon kolera gyanus tüneteket (hasmenést, há-
nyást) észlelnének, azt szintén a kapitányi hiva-
talnak, vagy a kapitányi hivatal által az utas
egészségének megfigyelésére kirendelt hatósági
közlegnek haladéktalanul bejelenteni, mert az
ebbeli mulasztás, mint közegészségügyi kihágás
fog büntettni.

Arad, sz. kir. város tanácsától 1894. évi
július hó 18-án.

A városi tanács.

1658/1894. pm.

728. 1-3.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizető
törvényhatósági bizottsági tagok 1895. évre ér-
vényenyl birandó névjegyzékének összeállítására
alapul szolgáló adóhivatali kimutatás a f. évi
augusztus hó 4-től augusztus hó 11-ig bezárólag
betekintés s esetleg felszólamlás végett a pol-
gármesteri hivatalban kitétetett.

Arad, 1894. évi július hó 31.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Az olcsóság csodája!
a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 18 vértanu szobor
átellenében van. 538 9-9

Iskolai táskák potom árért.
Alkalmi ajándékok
hihetetlen olcsó áron.
Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkocsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

Az aradi járás főszolgabirójától.

3289 | 894. sz.

721 2-2

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye aradi járásban fekvő Szent-
leányfalva községben a községi jegyzői állás le-
mondás folytán megüresedvén, arra ezennel pá-
lyázatot nyitok és felhívom a pályázni óhajtókat,
hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ában előirt ké-
pesítésüket igazoló bizonyítvánnyal felszerelendő
pályázati kérvényüket **folyó évi auguszt.
hó 28-án d. u. 5 óráig** hozzám nyujt-
sák be.

Az állás folyó évi augusztus hó 29-én d. e.
9 órakor Szentleányfalván a község házában vá-
lasztás utján fog betöltetni.

Aradon, 1894. évi július hó 29-én

Ortutay Gyula,

főszolgabíró.

689 | 894. gazd. sz.

704. 3-x

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a közle-
gelőbéli B. számú eddig Vlajkó József és társai
által használt 130²⁶⁴/1110 holdnyi szántóföld-
nek 5 holdas parcellákban való bérbeadása iránt
folyó évi augusztus hó 6-án d. e. 9 órakor ár-
verést tart.

Kikiáltási-ár: holdanként évi 15 frt.

Bánompénztől leteendő a kikiáltási-ár 10 %-a
készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.Az árverésben részt lehet venni szóbeli és
írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli ár-
verés megkezdése előtt nyújtandók be s csak ak-
kor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánom-
pénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijé-
lenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok
urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1894.
évi július hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,

jegyző.

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság” könyvnyomdájában.

493/1894. pm.

3-3.

Hirdetmény.

Az első aradi gyártelep részvénytársaság
Séga külvárosban fekvő szeszgyára vizeinek a
Holtmaros — most már élőviz-csatornába való
levezetésére szolgáló, a nevezett külvárosi Eke-
utcán a városi téglaverő helyeken átvomuló, fá-
ból tervezett csatornából álló vízi művek létesí-
tésére engedélyért folyamodván, ezen kérvényt
a hozzá csatolt tervekkel, valamint ezen ter-
vekre tett szakértői véleményekkel, egy a kul-
turmérnöki hivatal észrevételeire a kérvényző
által bemutatott nyilatkozattal együtt 1894. évi
július hó 25-től augusztus hó 25-ig terjedő 30
napra hivatalos helyiségemben közszemlére ki-
teszem.

Egyidejűleg a kérvény tárgyalására 1894.
évi szeptember hó 17. napjának d. e. 10 óráját
határidőül, tárgyalási helyül pedig Arad sz. kir.
város székházának tanács termét kitűzöm.

Egyidejűleg mindazokat, a kik a kérdés
alatti vizümü által érdekeltek, felhívom, hogy a
mű létesítése ellen netáni ellenvetéseiket akár a
közszemlére való kitétel alatt írásban, akár a
tárgyalás alatt szóval annál inkább előadják,
minthogy ellen esetben a határozat további
meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Aradon, 1894. évi július hó 19-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánlkozik minden bárhol és bárki
által hirdetett gyógyszer-különlegesség beszerzé-
sére, s készletben tart következő megbízható ha-
tású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé, gyermekeknek
ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok e-
természettvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az ő.
világörzésben el van torjodva. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek, szerint, legmegbízhatóbb szer
hideglelés ellen felzöttök számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian, Biztos hatású és ártalmatlan szerek-
ből összeállított hajfestőszer — Egy
üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje, bármely fogfájást azonn
megszüntet. 1 üveg 35 k

Serail-arczkenőcs, Az arcon mutatkoz-
szeptők, pattanások és
májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrt
szépit hatásában minden másért felülmúl. Egy kis
tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin, A lábizzadás és feltörés ellen biztosan
hasznáható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor, Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gy-
nek 3 és frt. világhírű pino-éjéből. Ára 1 üveg

Ménesi aszúbor, Egy 35 centi. üveg 1 frt 50

Chinabor, 2% Chinatartalommal. Egy 30 centilli-
teres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor, 2% Chinin- és vasoxyd tartalommal
Egy 30 centilli. üveg 1 frt.

Pepsinbor, 2.5% tartalommal. Egy 20 centilliteres
üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta, Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tűzek, Fehér és sárga színben. Egy kr
2 frt.

Magnesium fákllyák, 150 normal gyertya-
fényvel. Hat perczig
égő, 1 drb 60 kr. 12 perczig égő, 1 drb 1 frt 10 kr.
24 perczig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor, (Fekete vagy violaszinben) 1
adag 1/2 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalszama, A megfagyott kez-
vagy
szájajkát 3-4 nap alatt bisto-
san meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szer, Mindenféle
bőli erőt rheumás és oszpos fájdalmak ellen igen híres
és korszerű szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora, mely mindenféle k
hőgést biztosan gyó-
gyít. Ára 40 kr.

Mindazon gyógyszerek — a pakolási csekély költségek
hozzáadásával — bárhova posta utján is elküldetnek.
Ugyancsak ezen gyógyszertárban minden vegyvizsgá-
sára megbízánk elfogadhatók és lelkiismeretesen telje-
sítetnek. 831 6-1